

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 3. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30'—, Naročnina se pošilja upravnistvu.

Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITICEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo:
Učiteljska Tiskarna, Franciškanska ulica št. 6.

Dopisi se pošiljajo urednistvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača: petit vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglašanju po-
pust. — Za odgovor je priložiti znamko.

Telefon številka 118.

Pismo iz Belgrada.

Belgrad, 3. (17.) jan. 1913.

Pravoslavno novo leto je maršikoga v mnogem razočaralo. Če ne drugače, pa s tem, da smo si trepetaje — od nepričakovano — krute zime voščili novo leto. Takozvano »babje pšeno« že nekaj dni — z malimi presledki — vedno nalezava in oster zimski veter zbada neusmiljeno v nezakrito obličje. Zmrznjen — pol metra visok — sneg pokriva mestne ulice, ker primanjkuje delavcev za odvažanje snega. Promet parnikov na Donavi je vsled ledu popolnoma ustavljen in tako so tudi — brez predidodega ultimatum — pretrgane vse zveze z Avstrijo, ako abstrahiramo redko železniško komunikacijo med Zemunom in Belgradom. Celo Sava je letos pokrita s tanko ledeno plastjo, dasi malokdo pomin, da bi bila Sava kdaj zamrznjena. Termometer se giblje med 18° in 25° pod ničlo.

Pod vtisom teh mrazov, spi tudi diplomatsko, politično, bojno in tudi gospodarsko valovanje svoje zimske spanje.

Nevakovičeva izjava na mirovni konferencah v Londonu je zadelala na krut odpor med srbskim narodom. Časopisje se drži sicer nekako sumljivo rezervirano, dasi da je občutiti svoje nezadovoljstvo. V vladnih krogih kakor mi je zardil nek višji uradnik v državni službi, prevladuje mnenje, da je dr. Novakovičeva izjava le spretna poteza, da ž njo popolnoma razoroži in razkrinka avstrijsko politiko. Dr. Novaković je dal dotično izjavo dopisniku »Matina« le kot dr. Novaković, za Srbijo pa je merodajna ona izjava, katero je dal dr. Novaković angleškemu ministrskemu predsedniku Greyu — kot zastopnik srbske vlade. Kljub temu pa so zapustile srbske trupe Drač, dasi še vedno vira srbska zastava na obrežju sinje Adrije. Vsi razlogi, vsled katerih je Avstrija mobilizirala svojo armado, so tedaj padli — v vodo in vendar se gibanje avstrijskih čet še vedno nadaljuje. Popustljivost srbske vlade je šla do skrajne meje ter bi vsak nadaljni korak nazaj vzbudil odpor nele v narodu, temveč tudi v samih vojaških krogih. Karakteristična je za sedanjí položaj devisa, katero sem že nekočlikokrat slišal v teh poslednjih dneh. Aut — aut! »Ali postanemo vsi Srbi Avstrijci, ali pa pojdemo oboženi na Dunaj. Morja ne pustimo za nobeno ceno.«

Glede razmerja s Turčijo se je zopet pojavil precejšen pesimizem, ki pojstrjuje neko tiho napetost med Srbijo in Bolgarijo. Turška se trdovratno drži in videti je, da drže turški diplomatje v šahu zavezniške vlade, vsled nevarne mednarodne konstelacije. Kljub temu pa nikdo ne veruje v nadaljevanje vojne, dasi

razočaranja niso izključena. V zadnjem trenutku — upati je — bodo znale evropske velesile preprečiti ponoven spopad. Mirna rešitev spornih vprašanj med Turčijo in zavezniški je takorekó že pokopana in brez intervence velesil — posebno tripotentente — ne bo šlo.

Rusija je danes odkrito na strani zaveznikov. V tem le potrjuje tudi postopanje tukajšnjega ruskega poslanika Hartwiga. Da se to dogaja, ni to le čin etikete, pač pa tudi to, da se slučajno krije ruska trgovska politika s političnimi vprašanji. Silvestrov večer je praznoval Hartwig med ranjenci v ruski bolnišnici, kjer je bogato pogostil na svoje stroške ne samo ranjence in osobe, pač pa tudi več uglednih srbskih politikov.

V pomoč ranjencem in njih družinam je bilo dosedaj razdeljeno 131.314.45 dinarjev, ne računavši v to drva, katera dobi vsaka družina v Belgradu, katera ima kakaga člana v bojnih vrstah, zastoj.

Včeraj smo imeli priliko opazovati nad Belgradom dva avstrijska vojaška aeroplana. Ljudje so zbijali šale in dovipe, kateri so bili več ali manj umestni.

Sinoč sta prispela v Belgrad dva avstrijska begunca v uniformah. Eden je bil žandarmerijski kaprol in drugi je bil prostak infanterije. Tresoč se mraza, vedli so ju na policijski urad. Vzbujala sta občno pozornost račovednega občinstva. Ba je sta v čolnu prevesljala Donavo.

Blagovni promet med Srbijo in Avstrijo je zopet ustavljen. Ogrske železnice ne vsprejemajo več blaga za Srbijo. Skoda, ki nastaja iz takih naredb, je nepopisna ne samo za stranke, pač pa tudi za državo.

ralno pomoč Evrope, da zamore urediti svojo preostalo posest v Evropi in v Aziji. Ako hoče vlada vspešno izvesti vse reforme, ji bodo velevlasti za slučaj, ako sluša njih nasvete, šle odločno na roko. Poslaniki ponovno svetujejo otomanski vladi, da odstopi Drinopolje in ga prepusti balkanski zvezi, vprašanje Egejskih otokov pa naj se prepusti velevlastim. Velevlasti bodo čuvala turške interese v Drinopolju in njene pravice na mošeje in ostala sveta mesta. Pri rešitvi vprašanja Egejskih otokov bodo velevlasti že gledale na to, da turška posest ne bo ogrožena.

SULTAN, ARMADA IN MLADOTURKI ZA NADALJEVANJE VOJNE.

Carigrad, 19. januarja. Sultan je takoj po predaji kolektivne note velevlasti poklical velikega vezirja Kiamil pašo v daljšo avdienco. Sultan, ki noče ničesar slišati o kaki izročitvi Drinopolja, je dal poklicati k sebi še več drugih odličnih politikov, med njimi tudi nekatere voditelje mladoturkov. V mladoturških in vojaških krogih vlada odločno razpoloženje za nadaljevanje vojne. Govori se, da so oficirji poslali vojnemu ministru Nazim paši pismo, v katerem zahtevajo njegov odstop. Ustavljenje mladoturških listov je imelo za posledico, da so mladoturški Carigrad takorekó poplavlili z raznimi anonimnimi letaki, v katerih se agitira za nadaljevanje vojne. Vlada je podvzela vse korake, da vzdrži mir v glavnem mestu.

NOVI SRBSKI VOJNI MINISTER.

Belgrad, 19. januarja. Novi vojni minister Božanović je včeraj prevzel svoje posle. Listi označujejo premembo — kot zelo neumestno v tem času, a ne napravljajo iz tega nobene večje afere. »Štampa« pravi da so nesoglasja nastala le radi tega, ker je bivši vojni minister Brjović zahteval, da mora vrhovno vojno poveljstvo navesti za vsakega oficirja natančne razloge, zakaj se mora odlikovati. Mesto poveljnika podonavske divizije je izpraznjeno.

IZPUŠČENI TURŠKI VJETNIKI.

Belgrad, 19. junija. Mnogo mohamedancev je bilo izpuščenih na svoja domovanja.

IZGNAN ITALIJANSKI ČASNIKAR

Krim, 19. januarja. Iz Drača je dopisnik »Secola« izgnan. Srbske oblasti so ga izgnale radi njegove agitacije za Albance.

BOLGARSKE IZGUBE V VOJNI.

London, 19. januarja. »Times« prinaša uradne podatke o dosedanjih bolgarskih izgubah v vojni. Po teh poročilih je padlo v boju 284 častnikov, 876 je bilo ranjenih, torej skupno 1160 častnikov. V boju je poginilo 21.000 vojakov, ranjenih je bilo 51.000, torej skupno 72.000. Celokupne bolgarske izgube znašajo 73.178 ljudi. 70% ranjencev je ozdravelo in so se mnogi že zopet vrnili na bojišče.

NOVE SRBSKE ARTILJERIJSKE DIVIZIJE.

Belgrad, 19. januarja. Vojni minister Božanović je odpotoval v Skoplje, kjer ostane dva dni. Pripravljajo se vse priprave za ustanovitev več novih artiljerijskih divizij, da bodo preštevilni vojaki in vzeti turški topovi zaposleni.

† Ivan Murnik.

Svetnik Ivan Murnik je bil skoraj 14 let navezan na svojo sobo in je vsled bolezni le malo prišel v javnost — vendar se je pogosto imenovalo njegovo ime in tudi zadnji naši dogodki niso šli neopaženo mimo njegove hiše. Od njegovi smrti se ga bodo mnogi spominjali kot svojega dobrotnika. Pa tudi cele občine in pokrajine, zavodi, šole in društva bodo častili v njem svojega člana in podpornika. Njegovo življenje je bilo polno dobrih del in uslug.

Ivan Murnik je bil rojen 3. januarja 1839. leta na Otoku pri Radovljici, nakar je odšel v Ljubljano, kjer je leta 1858. dovršil gimnazij ter z odliko maturiral. Njegova sošolca

sta bila med drugimi msgr. Tomo Zupan in pa urednik »Slovenskega Naroda, Janez Železnikar. Nato se je posvetil pravniškim študijam, ki jih je dovršil leta 1862., ter stopil v odvetniško prakso k odvetniku dr. Lovru Tomanu, ki je imel tedaj svojo pisarno v Radovljici. »Ko se je dr. Toman preselil v Ljubljano, je šel tudi Murnik z njim. Dr. Lovro Toman je bil obenem tudi tajnik trgovske in obrtne zbornice. In ko je leta 1870. v Rodaunu pri Dunaju umrl dr. Toman, je postal Murnik tajnik trgovske in obrtniške zbornice, katero službo je opravljal do svojega težkega obolenja leta 1900.

Ivan Murnik je bil oženjen s hčerjo znanega voditelja ljubljanskih obrtnikov, rokavičarja Horaka. V svoji soprogi je dobil družico, ki mu je krepko stala na strani pri vsem njegovem javnem delovanju.

Še kot vseučiliščnik je dopisoval »Novicam«. Pozneje pa je redno sodeloval pri tem časopisu. Po Bleiweisovi smrti je Murnik prevzel uredništvo ter je deloma vodil, dokler list ni nehal izhajati.

Komaj 30 let star je stopil kot aktiven politik v javno življenje. Leta 1870. je bil izvoljen v deželni in državni zbor. Že naslednje leto je bil izvoljen za deželnega odbornika. To mesto je opravljal do leta 1900. Dvanajst let je bil tudi namestnik deželnega glavarja. Od leta 1876. do leta 1900. je bil član deželnega šolskega sveta. Dolgo časa je bil tudi občinski svetnik ljubljanski.

V deželnem zboru je imel vedno zelo veliko referatov, posebno finančne vsebine. Pa tudi razne prošnje za podpore so bile navadno v njegovih rokah. Nastopal je navadno mirno in stvarno, vsled česar so ga spoštovali in vpoštevali tudi njegovi politični nasprotniki.

V javnem življenju se je predvsem zanimal za gospodarska vprašanja dežele Kranjske. Zelo se je trudil za spopolnitev železniškega omrežja na Kranjskem, tako za gorensko železniško progo, posebno pa za dolensko. Za ob železniški progi je izvršil Murnik vsa iniciativna dela.

Mestna hranilnica ljubljanska

v Prešernovi ulici štev. 3
je od 1. januarja 1913
zvišala obrestno mero za vse — stare in nove — hranilne vloge na
4½ od sto.
Rentni davek od obresti plačuje sama.

LISTEK

M. ZEVAKO: V senci jezuita.

(Dalje.)

»Ah, sir, že naprej sem gotov odobravanja kralja, ki se imenuje... ki ga imenujejo ljudje kralja-viteza. Ako ta deklica ne mara iti rade volje od tod, potem storim in porečem, kar bi storilo in reklo vaše Veličanstvo samo na mojem mestu. Porečem ji: Dete moje, gostoljubje, ki vam ga dolgujem, je trikrat sveto, in nikdar ne pozabim, kaj mi veleva to gostoljubje...«

»Oho, pazite, gospod! Ako prekoračim voljo nedoletnega otroka, kar je moja kraljevska in očetovska pravica...«

»Sir, potem poprosim vaše Veličanstvo, naj mi dovoli premisliti do jutri.«

»Sanskak!« je kričnil kralj z divjim glasom.

Nekaj se je zgenilo v sosednji sobi.

Trenotek nato so se pojavili vsi trije plemiči.

»Naj teče eden izmed vas v Luvr,« je ukazal kralj z glasom, ki je trepetal od gneva. »Če ne gre drugače, pa privedite s seboj kompanijo stražnikov.«

»Spadakapa,« je rekel Ragastan z resnim glasom, »nič ne sme

oditi od tod brez mojega povelja...«

»Luč božja, gospod, ali veste, da se puntate? La Šatenjré, aretirajte gospoda!«

»Sir,« je vzkliknil Ragastan, »eno samo besedo, preden se zgode nepopravljiva dejanja. Rotim vaše Veličanstvo, naj si premisli dvakrat. Ako hočem, mi je treba samo mig-niti, pa so vsi ti trije plemiči razoroženi, kakor bi trenil. Kralju ostane samo nepotrebna jeza, ko ne bo videl svojih ukazov izpolnjenih, meni pa žalost, da sem se moral tako slabo odzvati visoki naklonjenosti, ki ste mi jo pravkar dokazali...«

Kralj je bežno zamahnil z roko in pogledal nepokojno okrog sebe, misleč, da se zdaipazdaj pojavi tucat kladežev ter obkoli njega in njegove spremljevalce.

»Dobro,« je dejal nazadnje, »nasilja ne bom rabil zoper nikogar...«

Na njegov mig je spravila trojica svoje meče, ki so jih bili že na pol izdrli iz nožnic, ter se umaknila v vežo, ležečo pred sobo, v kateri se je godil ta prizor.

»Vitez,« je dejal na to Franc I., »ne samo, da vam odpuščam vaš pomislek — še odbravam ga. Nočem zahtevati od tega otroka, da naj me spremi radovoljno v Luvr. Predobro vem, kakšen bi bil njen odgovor, dasi moram rovdariti, da bi bil ta odgovor globoko krivičen... Pustimo to; nobene besede več — niti jaz, niti vi. Zanašam se, da čas izreobrne moio hčer in io navda z

naravnjejšimi čustvi. Odhajam, in zadržujem vam, gospod vitez, da mi ostane v spominu z nocojšnjega večera samo vaš ponos in milost vaše gospe... Z Bogom... Srečen, kdor se more zanašati na prijatelje, kakršna sta vidva!...«

Kralj se je priklonil in odšel iz sobe, za njim pa Ragastan, ki je bil prijel svečnik, da posveti njegove-mu Veličanstvu.

Preden je stopil iz hiše, se je okrenil Franc I. še enkrat k vitezu.

»Torej ste z nami nocoj?« je rekel z veselim smehom. »Saj ste se zakleli, ako se ne motim...«

»In še enkrat povem vašemu Veličanstvu: nocoj ob desetih bom točno v Dvoru Čudežev.«

Kralj je odšel v spremstvu svojih plemičev, Ragastan pa se je vrnil v hišo.

Toda ustavil se je, preden so storili dvajset korakov:

»Vidva, D'Esé in La Šatenjré ostanita tukaj in pazita. Ako bi kdo poizkusil zapustiti hišo, ubijta ga brez obotavljanja! Čez pol ure sem zopet tu. Pojdiva, Sansak.«

Franc I. je odhiti proti Luvru. La Šatenjré se je postavil pred glavna vrata.

D'Esé je šel stražit k vrtnim vratcem.

Nič se ni zgenilo v hiši.

Preden je minilo pol ure, se je vrnil kralj, kakor je bil napovedal. Spremljal ga je veliki profos. Za njima ie korakalo vol kom-

panije Švicarjev.

Molče so obkolili hišo.

Nato je stopil Monklar pred vrata, potkal trikrat in zaklical:

»V imenu kralja!«

Mrtvaško molčanje.

Zopet vse tiho.

Monklar je potkal iznova.

»Vlomite vrata!« je ukazal kralj.

Pristopili so vojaki z žrdmi, ki jih je bil velel prinesiti veliki profos kot umen in oprezen mož.

V desetih minutah so se vrata vdrla.

Vojastvo je planilo v hišo in jo prebrskalo od vrha do tal, vse do najmanjšega kotička.

»Monklar,« je rekel kralj s tistim mirnim in rahlo trepečočim glasom, ki je napovedoval pri njem izbruh blaznega srda, »Monklar, tega Ragastana moram imeti.«

»Dobite ga, sir. Dotlej pa ima vaše Veličanstvo v rokah orožje, s katerim lahko kaznujete nesramnega plemiča in ga zadenete v srce.«

»Povejte!« je rekel kralj pohlepno.

»Ta Manfred, sir, ta rokovnjač, ki ga bomo zdaj prišli in obesili...«

»Kaj je z njim?«

»On je sin viteza De Ragastana...«

Kralj ni mogel premagati vzkli-ka divje radosti.

Dal je znamenje za povratek; naglo so se vrnili v Luvr.

»Ali je vse dobro pripravljeno?« je vprašal velikega profosa.

»Bodite brez skrbi, sir...«

»Kaj če bi naskočili takoj?«

»Pred polnočjo je nemogoče, sir.«

»Kako to?«

»Zato, ker dobimo znamenje iz samega Dvora Čudežev...«

»Ali je mogoče?«

»Trije strelci iz arkebuze nas obveste, da gremo lahko naprej.«

»In kdo jih izstreli?«

»Kralj argotski!« je odgovoril Monklar, ne brez čudnega ponosa.

»Vi ste kraden policijski profos, Monklar!« je vzkliknil kralj.

Monklar se je poklonil z zadoščenjem.

Delal je le kot ljubitelj in zato, da bi se raztresel v mrkljih mislih, ki so ga preganjale. In ta kraljevska pohvala ga je navdala s tistim naglim žarkom veselja, ki ga okusi ume-tnik, ki vidi poznavalca, občudujočega njegovo delo.

— — — — —

Vrnivši se v svoje prostore, je našel kralj mojstra Rabléja, ki ga je čakal.

Na obrazu učenega doktorja je ležala stroga resnoba, ki je spravila Franca I. mahoma v zadrego.

»Mojster,« mu je dejal, »midva se pomeniva jutri. Nocoj smo vsi zaposleni z važno zadevo, ki zahteva vso našo pozornost.«

»Eh, sir, kaj je važnejšega kakor zdravje in življenje!«

»Ah, torej bi radi govorili z mano zaradi moje bolezni... Pojdiva.«

Podpiral je rad kulturne in človekoljubne institucije, trudil se je za našo obrtno šolo — posredoval je rad pri raznih prošnjah — podpiral je uboge, bil je podpornik raznih narodnih društev itd.

Podpiral je književnost in umetnost. Kupil je vsako knjigo, ki je izšla na slovenskem književnem trgu, naročen pa je bil na nebroj slovenskih časopisov. Smelo smemo tudi trditi, da med Slovenci skoraj še nihče ni toliko podpiral vpodabljalovih umetnikov kakor ravno pokojni Murnik.

Za njegovo delovanje ga je pohvalil in ga odlikoval tudi cesar. L. 1873. je dobil viteški križec Franc Jožefovega reda, leta 1898. pa red železne krone III. razreda.

Tudi ob času svoje bolezni se ni zaprl pred javnostjo, ampak je imel vedno odprte roke in je pomagal, kjer je mogel.

Pogreb svet. Iv. Murnika, ki se je vršil včeraj popoldne iz hiše žalosti na Kongresnem trgu k sv. Krištofu v rodbinsko rakev pokojnika — je pokazal, kako je bil svetnik Murnik cenjen in spoštovan v vseh krogih ljubljanskega občinstva. Na čelu pogrebne sprejeda je stopal ljubljanski Sokol in šišenski Sokol z zastavami. Za sokolsko četo so sledila pevka društva Slavec in Ljubljanski Zvon in šišenska Čitalnica z zastavami. Za njimi je stopal oddelk ljubljanske prostovoljne požarne brambe. Pogreba se je udeležilo Marjanišče, učenke Lichtenturnovega zavoda — in obrtna šola. — Pred vozom je bilo nekaj vencev — med njimi venec ljubljanskega Sokola s trikotloro in Rdečega križa (črn trak z rdečim križem). Pogrebni voz je bil poln vencev. Za krsto je sledila dolga vrsta pogrebcev, med njimi župan dr. Ivan Tavčar z občinskimi svetniki, ravn. Ivan Hribar, zastopniki vlade z bar. Schwarzom na čelu, trg. zbornica, Matica, zastopniki dežele, raznih društev, zavodov in korporacij, ki jim je bil pok. Ivan Murnik član ali podpornik. Dolga vrsta ženstva, ki je sledila krsti, je pokazala, da so znali ceniti pokojnikovo delo vsi, ki so delali pri nas na narodnem ali človekoljubnem delu. Krsto so položili v rodbinsko rakev, kjer je grob tudi pok. gospe Murnikove, ki je bila znana po dobrotljivosti in se še sedaj hvaležno imenuje njeno ime. Tudi Ivan Murnik bo zapustil med nami enak spomin.

Slovenska zemlja.

Pruske marke in patriotizem avstrijskih Nemcev.

Dopis z meje. Avstrijski Nemci so največji patriotje, kar jih je še kedaj svet poznal. V svoji ljubeznivosti in gojenju avstro-patriotičnega duha gredo tako daleč da skušajo drž. oblastem na vse mogoče načine odvzeti težko breme skrbi, zadovoljevanja težnje raznih narodov v točki »Širitev prosvete« in »Gojitev patriotizma«. Dandanes ve vsakdo, da glavna težkoča teh točk leži v — finančnem vprašanju. A kaj bi! Zakaj pa razpolagajo nemška društva z raznimi fondy in nemško nacionalna (seveda sloz in skoz patriotična) stremjenja po povzdigu — patriotične morale? Kar pa ta društva, denarni zavodi in fondy sami ne zmorejo, to pa pokrije radodarna roka pruske »Pickelhaube«. Pa ne, da bi si morda kedo mislil, da zatem tiče gotova rajhovska stremjenja po teh »zlatih« potih priti preko dosedaj še zelo šibki brvi do Adrije. Gotovo

ne! Nemški Michl je vse skromna duša in špendira le iz dobrosrčnosti. Pa pustimo šalo v stran! V zadnjih treh letih se je iz Nemčije importiralo za razna stremjenja avstr. nemških patriotov do 2.000.000 K, ki so šli bodisi v korist Roseggerjevemu skladu, bodisi »Schulvereinu« ali pa »Südmarki«. Vsa ta društva pa so tudi po svojih stremljenjih pridno na delu izkazati se hvaležne in vzbujati dobro voljo tudi za bodoče denarne prispevke. Schulverein marljivo gradi šolo za šolo, germanizira slovanske narode, daje oporo nemškemu duhu ter podkopava narodni ponos. »Südmarka« sistematično razlazuje slovansko zemeljsko posest ter zadržuje v krajine slovanskih narodov oni železni klin, ki je prva opora mostu do Adrije, prvo znamenje rajhovske volje, postaviti kedaj na obalo našega morja nogo tako trdno, da je potem ne bo več mogoče izpodnesti. V tem oziru bi rekli, da je »Südmarka« še mnogo nevarnejša kot »Schulverein«. In zakaj? Propadanje narodne samozvesti je sicer naravna posledica »Schulvereinske« ideje, a vendar se zamore ta propast če že ne popolnoma, pa vsaj deloma omejiti in tudi zaježiti. Ne le to je mogoče, nasprotno, koder razpolagamo Slovani in še prav posebno Slovenci z zadostnim številom zavodnih mož v takih na ta način ogroženih krajih, smo še celo v stanu ohraniti vsaj pri veliki večini onih, po katerih je segla »Schulvereinska« ideja svoje roke, narodni ponos v toliko, da nam ostanejo vsaj za zreljšo dobo starosti zvesti in verni.

Seveda, takih krajev je po slovenskem ozemlju prav malo, posebno po slovenskem pa — prav nič. Do čim kažejo po veliki večini učitelji na šolah »Schulvereina« gotovo neutralnost vsaj v pro-avstrijski ideji nasproti učeči se mladini, pa je širjenje te ideje potom »Südmarke« nekaj čisto naravnega. »Südmarka« vendar ne dela le zgolj z nakupovanjem slovanske ozir. slovenske posesti da bi pomagala potem tujerodnemu nemštvu priti do zemlje, marveč priseljuje tujerodce, Nemce iz Pruske ter ostale Nemčije. Ker pa je pri teh priseljencih-kmetih z malenkostnimi izjemami res tudi razvit čut do nemške domovine in prihajajo ti ljudje v zvezo tudi renegatskim elementom dotičnih pokrajin, postaja »Hohenzollernstvo« od dneva do dneva večje, ter začenja prepletati še celo mase ljudstva, v katerih kaj tacega ne bi pričakovali. Najjasneje opažamo razširjenje veliko (s pomočjo Avstrije) nemške ideje ob narodnih mejah na severu kakor tudi na jugu monarhije v velikem, v podrobnem pa še prav posebno po deželah slovenskih ter Dalmacije. Kdor tega pro-avstrijskega stremjenja naših »nemških« patriotov ne vidi ali pa noče videti, je vdarjen s slepoto (kar je pa pri nas seveda vsakdanja pojava. Op. pisca.) Če smo pa preje rekli, da se vzdrže učitelji po šolah »Schulvereina« vsaj otrokom nasproti širjenja pro-avstrijskega ideala, nočemo morda trditi, da store to vsi, ali pa da ne store tega kapljajo za kapljo, t. pr. sistematično. Prvih je najti manj, zato pa drugih več. In so baš največji škodljivci, ti so povzročitelji narodnostnih preganjanj, ti so krivi protinarodnim demonstracijam, a ti so tudi oni, ki skrbje, da se ječe nikdar ne izprazni ne veleizdajalcev, ne onih, ki se jih kaznuje radi žaljenja veličanstva. Kaj so n. pr. posledice septemberskih dni? Po pojdimos še korak dalje in ogledimo si nemško časopisje, namreč ono, o katerem se ve le da izhaja, a ne od-

koč jemlje v to sredstva. Ravno ti listi pa so oni del patriotičnega (pro-avstrijskega) nemštva, ki deluje tem nevarneje, čim mu niso postavljene nobene meje, ali pa le meje v gotovih slučajih, kateri sledni pa so tudi v Avstriji skrajno redki. Denarja morajo imeti, ker drugače bi ne mogli živeti. A od kod ga jemo? Iz ravno onega, nikdar vsahljivega vira kot »Südmarka« in »Schulverein«. Pruske marke skrbje tudi tu. Živimo torej ne v času pro-avstrijskega slovanstva, pač pa v časih, ko odpira avstrijsko nemštvo vrata naravnost krčevito Prusiji. Seveda, naše oblasti morajo skrbeti za vse drugo, samo ne za obrambo in ohranitev — državne ideje.

Spectator.

Slovenskim trgovcem.

(Pismo iz Celja.) Znano je vsakemu človeku, da sta trgovina in obrt glavni faktor vsacega naroda. Narodi, ki so brez večjih podjetij, ne morejo upati mnogo na boljšo bodočnost. Tudi mi Slovenci smo v tem oziru še premalo organizirani in premalo podjetni. Veliko je premožnih in izobraženih moči med nami, kljub temu pa nimamo tiste prave energične moči v sebi, da bi stavili svoje imetje v večje podjetje, ki bi gotovo neslo več nego navadni obrati. To je ravno tista krivda, ki nam mnogo škodi. Marsikateri se izgovarja, da je danes prevelika konkurenca, da bi se zamoglo kak izdelek dobro vpletati na novo. Toda po mojem je to čisto navaden izgovor plahega človeka. Zakaj pa, ako pride od bogve d kje kak nemški ali čifutski agent k nam na Štajersko, Kranjsko ali Primorsko, povsod napravi dobre kupčije, in tekmo par let je že predmet tako vpeljan, da trgovci, bodisi v mestu ali na deželi, sploh ne more biti brez dotičnega blaga! Mi Slovenci pa mirno gledamo, kako si tujci znajo pomagati v gmotnem stanju na svoja stališča. Danes že imamo celo razne specerijske in kemijske predmete, ki celo naravnost predpisujejo cene našemu trgovcu, kaka sme prodajati; tovarnarji pa si polnijo žepe z ogromnimi dobički, trgovci pa ne zaslužijo zraven niti 5%. Kdo pa je temu kriv? Mi sami, ki pustimo, da prodira od vseh strani naš sovražnik v naše dežele, mi pa držimo navskriž roke ter podpiramo tujce, da nas lažje tepejo! Vzemimo to tudi z drugega stališča. Koliko je delavcev naših rojakov, ki služijo kruh v potu obraza v tujih krajih, v tujih tovarnah, tam zaslužijo, tam ga tudi pusti, na stara leta pa pride nazaj v lastno domovino, brez moči in denarja. Ako pa imamo domača podjetja, domače delavce, ostane tudi med nami doma zaslužni denar! Poglejmo našo Kolinsko tovarno v Ljubljani. Gotovo ima mnogo bridkih izkušenj za seboj, danes pa ponosno stoji trdno na svojih tleh. Samo po sebi je umevno, da podjetje procvita po tem, kakšni so voditelji. Namerava se tudi v Celju ustanoviti tovarna z del. družbo za pralno milo in vse v to spadajoče predmete — seveda, ako bode dovolj zanimanja med trgovskimi krogi. — Tovarna, katere se namerava zopet otvoriti, je že svoje čase delovala v malem krogu pod imenom »Pfeifer«. Lastnik te tovarne ni zamogel delati v večjem obratu, ker ni imel sam dovolj finančnih sredstev za tako podjetje, temveč je moral dražje plačati, tako da je končno le z malim dobičkom delal, kar se mu ni izplačalo. Končno je opustil tovarno pred enim letom. Ako pa se ustanovi delniška družba, ki bode

prav gotovo predvsem zmorna konkurenci stopiti v nasprotje, kupovati surovine iz prve roke, ni misliti na slab uspeh. Ako nas lahko razne tuje tovarne enakih izdelkov zalagajo — kar gotovo ne delajo le za zabavo — bomo tem lažje mi naše trgovce postregli cenejše. Saj smo blizu glavne proge in Trsta. Zatorej prosim vse cenj. trgovce, ki jih stvar zanima in ki mu je lažje na tem, da se bode trgovstvo še bolj razvilo med nami, naj blagovolijo vsak prijaviti svoje mnenje pod spodaj označenim naslovom. Pripomniti še moram, da je načrt te tovarne že pripravljen, ter, da vsakemu rade volje takoj na vprašanja odgovorjam. Upam, da mojega lepega načrta ne bo treba vreči v koš. G. & L., pošto ležeče, Celje.

Dnevni pregled.

Nenavadna seja. Pod tem naslovom piše praški »Čas« o skupni seji, ki so jo imeli češki in nemški češki poslanci zaradi regulacije učiteljskih plač. Češko in nemško učitelstvo na Češkem je namreč zahtevalo, naj se vprašanje učiteljskih plač ne spravlja v zvezo s češko-nemško spravo — ampak naj se reši čimprej mogoče, ker učitelstvo ni več voljno čakati. Ta odločni nastop učitelstva je prisilil poslance obeh narodnosti, da so se sešli. Kdor pozna spor med Čehi in Nemci, ta bo razumel, kako važna je zadeva učiteljskih plač, ako so se zaradi tega sešli poslanci obeh narodnosti na skupno sejo. Sicer z eno sejo to težko vprašanje ni moglo biti rešeno — vendar vidimo tu lep zgled, da se poslanci obeh narodnosti snidejo na posebno sejo za to vprašanje. Zakaj? Zato ker je v svojih zahtevah češko in nemško učitelstvo enega nuenja — in ni izdajalcev — Slo-mškarjev. Ako bi bila, pri nas taka skupnost in bi ne bilo ljudij, ki prodajajo svoj stan, bi tudi pri nas morali poslanci priti na nenavadno sejo in bi morali skušati čimprej rešiti vprašanje učiteljskih plač. — Zato smo to omenili.

Prejeli smo poročilo o obravnavi, ki se je vršila v Pragi dne 17. t. m. Nečemo o tem pisati, ker je boljše, da take žalostne vesti ostanejo daleč od domovine. Želimo le, da bi v praški koloniji zavladale normalne razmere, da bi ne bilo treba niti takih tožb — niti takih poravnjav...

Občinske volitve v Beljaku. V prvem volilnem razredu so bili izvoljeni: odvetnik dr. Strobl, veleindustrijec Wirth, dr. Schmeger, nadrevident Mofer, pivovarnar Kotnik, poštini uradnik Radl, poštini uradnik Schneider, nadkomisar Schneler, arhitekt Führer, učitelj Gattermig — in kot namestniki učitelj Frühling, carinski uradnik Smolnig, profesor Bachl, profesor Strau, centralni nadzornik Schaller.

Od finančne prokurature. C. kr. kancelist Fran Klette je bil vpoklican k začasnemu službovanju v c. kr. konzularno-pisarniškem delovanju. Dodeljen je bil vicekonzulatu v Dortmundu.

C. M. podružnica v Medvoda je prvo leto tako vzorno poslovala, da je glede dohodkov in števila članov prekosila marsikatero trško in celo mestno podružnico. Zahvala gre marljivemu odboru, ki sta mu na čelu g. Jak. Kolenec in g. Jesihova, tudi ostali odbor ima velike zasluge, posebno gđ. Zorka Kolenčeva in M. Uršičeva. Tudi drugo društveno leto je pri-

čela podružnica z vso resnostjo. Dne 19. t. m. je priredila podružnica v Jesihovi gostilni jako prijeten in dobro obiskan plesni venček z godbo, govori in petjem. Posebno petje je vse občudovalo. Pel je izvrstno šolani Ponikvarjev zbor iz Sore. Še večkrat!

Napad. 45letni posestnik Andrej Avsenek iz Brezja-Sv. Neže je pred kratkim pil v neki tamošnji gostilni. V krčmi je bilo tudi več domačih fantov, ki so Avseneka brez vzroka napadli in ga začeli pretepati. Avsenek je zadobil na spodnji ustnici tako močan sunek, da mu jo je nož prerezal. Tudi en zob so mu napadalc pri tem izbili.

Tatvina. V noči med 4. in 5. t. m. se je izvršila pri kočarici in gostilničarki Mariji Boletovi v Lazih pri Logatcu, tatvina. Tat je ukradel iz miznega predaja 52 K, več raznih specerijskih predmetov in tri zavitke z različnimi stvarmi. Na sumu je neki gost, ki je bil prejšnji dan v imenovani Boletovi gostilni.

Pretep. Te dni je popivalo v neki gostilni v Dobu pri Kamniku več fantov, med katerimi se je nahajal tudi 22letni posestnikov sin Franc Stare. Ko so ga fantje imeli že precej pod kapo, se je vnel med njimi prepir, ki se je žalostno končal. Fantje so namreč Stareta napadli in mu prizadejali več lahkih telesnih poškodb na životu. Zlomili so mu tudi levo nogo in sicer na dveh krajih.

Velikanski požar pod zemljo. V bližini Samobora, neposredno na Kranjsko-štajersko-hrvaški meji, tik vasi Grcanci, ima veleposestnik pl. Kiebach, velikanske gozdove. Raztezajo se daleč v gorovje in so že stoteletja stari. Nedolgo temu se je pričelo na raznih krajih teh gozdov nekaj kadič iz raznih zemeljskih razpok. Po natančnejšem iskanju so izsledili, da se nahajajo v notranjosti gore velike plasti premoga, ki so se na neznan način, vnele. Nastal je pravcati podzemeljski požar, ki se je do danes že daleč razširil in izsušil že velikansko množico dreveja tako, da je pomrlo. Dva kmeta, ki sta predaleč zašla, sta vsled neznosne vročine, dima in plinov storila žalostno smrt. Požar pogasiti ali omejiti ne gre, ker bi znašali troški milijone. Moralo bi se razdreti velikanske dele gozdov in pogorja, kojega ti poraščajo. Kraj ima podobo ognjenika, v katerem neprestano tli in plamti.

Strašne posledice nepazljivosti. Iz Kopenhagena poročajo: V takratšnji državni bolnici se je zgodila strašna nesreča, ki je zahtevala žrtev v osebi inžen. Köhlerja. Köhler je bil uradnik v poljedelskem ministrstvu ter se je podal pred par dnevi v bolnico radi neke otekline. V petek bi bil moral to zapustiti, ker se mu je bila bolezen že obrnila izdatno na bolje. Pred odhodom bi mu bila morala neka usmiljenka v rano vbrizgniti še neko hladilno zdravilo, katero pa je zamenjala po neprevidnosti s karbolovo kislino. Posledice so bile grozne, kajti Köhler je v strašnih bolečinah čez par trenutkov pozneje izdihnil.

Rodbinska drama. Iz Bruselja nam pišejo: Pred nekaj meseci se je poročil nek trgovec iz Courcellesa z neko vdovo ki je imela šest otrok, dočim jih je trgovec imel sam dvanaest. Trgovčev najstarejši sin se je zaljubil v svojo štiridesetletno mачečo ter z njo in njenimi otroci pobegnul. Čez dva meseca se je pa naveličal otrok ter jih peljal nazaj k svojemu očetu, dočim je obdržal

M. ARCIBASEV:

Upor.

(Dalje.)

»Če se človek potaplja...«
»A drugi tiči do ušes v blatu,«
ga je presekala porogljivo Semjonov. »Povej mi, prosim, ali živiš ti kreplostno?«

»Smešno vprašanje... Razmeroma,« je odgovoril Roslavjev, zelo zmeden.

»Razmeroma!...« je vprašal strupeno Semjonov. »Vsak človek je mrhovina, ti si mrhovina in ona je tudi mrhovina. Tebi samemu, kakor vsem, je zelo malo do ideala npravnstvene čistosti, in njej tudi; ako bi pa prišlo komu na misel, da bi te poskusil rešiti, bi pa postal celo nejevoljen...«

»Kaj se to pravi!« je zategnil Roslavjev, »vse se da navsezadnje primerjati, a... ona ostane vendarle javna ženska, jaz pa...«

»Ti pa si človek, ki se poslužuje te javne ženske!... Sploh se pa niti ne gre za to... Povej mi no, lepo te prosim, zakaj pravzaprav tako preziramo in zaničujemo, to »javno žensko«? Ali so storile morda komu kaj žalega?... Lej, pri nas prezirajo veliko manj tatove, ubijalce in vsakovrstne hudodelce. Sebe zaničevati je seveda težavno,

zato preziraj in zaničuj drugega namesto sebe... Sploh pa tudi to ni tisto,« se je prekinil Semjonov, zamahnil z roko in pričel nalivati čaj.

»Kaj pa?« je vprašal Roslavjev in gledal začudeno nanj.

»Ne, njega ne sme prositi tega!« je pomislil sam pri sebi z zoprnim čuvstvom.

»Eh, kaj... to ni vse skupaj za nikamor!« je spregovoril Semjonov turobno in obmelnil.

Roslavjev je tudi molčal.

»Ti praviš, komu delajo zlo,« je začel čez nekaj časa. Ves čas je iskal besed, da bi mu razložil svojo prošnjo, pa jih ni našel. »Ali sifilis mar ni zlo?«

Semjonov se je nasmehnil dolgo in turobno.

»Vsaka bolezen, bratec, je zlo, zelo grdo zlo... to ti rečem! Tudi sifilis je zlo... ali, če bi bila to moja stvar,« Semjonov se je hipoma zopet razjezil, punčice so se mu razširile in govoril je hlastno in razdraženo, »jaz bi te tepcev, ki mečejo sline za vsako babo, in se pri tem okužujejo, nato pa zdihujejo in tožijo niti zdraviti ne hotel!...«

»Ne, njega ne smem prositi,« je zopet pomislil Roslavjev in vstal.

»No, ti, bratec, si danes nekako čuden... Grem raje igrat biljard.«

»In še to ti povem, poslušaj,« je nadaljeval Semjonov in mu mehanično molel roko, kakor da niti ni opazil, da oni odhaja: »ako ljudje hočejo in smatrajo za potrebno, pobiljšavati druge, je to pred vsem — njih lastna želja... oziroma njih lastna potreba... V tem slučaju oni niso dolžni, da se tem ponižajo zahvaljujejo, temveč ti, rešitelji, so dolžni potruditi se z vso močjo, da postanejo sploh vredni, pobiljšavati druge po svojem zgledu! Tako je!«

Roslavjev, ki si je bil že ogrnil plašč in si nadel čepico, je pogledal brezbrizno nanj in rekel:

»Čemu pripoveduješ to?«

»Zato ker tudi ti... strahš o-krog s pobiljševanjem, pa sam...«

»Saj je ona sama prosila.«

»Sama?... Kaj pa potem pripoveduješ, da se je ona zaljubila v te... Ona... ona... je iskala v tebi sreče, človeka... pristudilo se ji je neprestano nečloveško zaničevanje... Kaj pa si ji ti ponudil? Krepost papirnato... Ali je mar potrebna krepost nesrečnemu človeku? Eh, vi!...«

»Kaj pa govoriš, za Boga?...« je rekel Roslavjev nejevoljno in odhajal.

Semjonov pa je šel za njim v temno prednjo sobo, ves razdražen, v oči so mu stopile solze iz sočutja do samega sebe, Roslavjev se je

pečal z natikanjem galoš, a Semjonov je govoril dalje.

»Kaj res še dozdaj nisi razumel, da je krepost potrebna in povsede samo sitemu trebnju!«

»To je stara reč!« je zamrmral Roslavjev, katerega je začela togotiti ta nerazumljiva mu razdraženost in hropeči, tenki glas bolnega.

»Ne, ni stara reč!« je zakričal Semjonov s hudobnim naglasom v besedah in mahajoč z rokami.

»Temveč resnica je! To ti rečem... Jaz na primer umiram, in sedaj vem... zdaj me nihče ne prevari z jokavimi besedami! Sreča je potrebna, zdravje je potrebno, da bi ne bilo treba umreti, to bi bilo potrebno, ne pa...«

Roslavjev ga je prijel za ramo, gledal mu v obraz z vrha dol in spregovoril dobrodušno:

»No, sreča... Saj sem te hotel prositi... Jaz želim bolj od vsega, da bi bila ona srečna...« in njegov obraz je dobil samozadovoljno — skromen izraz.

»Poroči se z njo... saj te ljubi, pa se poroči!... Tu imaš srečo... takoj, na najlažji način!...«

»Neumnosti!« se je zasmejal Roslavjev odkritosrčno in mehanično. »A meni se pravzaprav zdi, da ona ne misli tega za šalo... Dragi moj, pojdi k njej jutri... ona je zdaj v bolnici za postrežnico... oddaj ji

denar in reci, da je od mene za šivalni stroj in pa... Moj Bog, zadeva je zavzela zares neroden, nevzdržen položaj... Vrag vedi, kako... Zakaj jaz se v resnici ne morem ženiti z njo!«

Semjonov je mčice pogledal v njegov zardeli, zdravi obraz.

»Kakšna mrha si ti!« je spregovoril s trgajočim se glasom v brezmejnem sovraštvu.

»Kaj?« je vprašal Roslavjev, ki ni razumel.

On je bil skoro dvakrat tako velik kakor Semjonov; celo njegovo zdravo telo je kipele v mladostni moči in samozavesti.

»Da si mrha, pravim!« je ponovil Semjonov, a njegov glas je bil že dobil lastni volji šaljiv in neresen izraz.

»No, tudi prav!« se je nasmehnil Roslavjev samozadovoljno in veselo. »A ti bodi vsceno moj prijatelj, mi naredi to uslugo... a?«

Redki lasje so se prilipili Semjonovu k mrzlemu čelu, stal je težko in začutil je zopet usmiljenje do sebe; obenem pa mu je bilo žal, da je govoril toliko.

»Dobro,« je spregovoril in gledal v kot.

Roslavjev mu je krepko in prijateljski stisnil roko.

»No, hvala ti! Zdaj pa grem... Torej jutri pojdeš?«

ženo-mačeho. Oče pa s to rešitvijo zakonske »sreče« nikakor ni bil zadovoljen, marveč ustreli je svojega sina, samega sebe pa javil policiji.

Roman starke. V Makoru blizu Budimpešte je bil te dni sklenjen kaj čuden zakon. Ženin Emerik Degi je star 28 let, nevesta Rozalija Gajdi pa 84 let. »Našlo« pa se je teh dvoje src na sledeči način: Gospa Rožica je bila že dvakrat vdova in ima danes 54.500 K čistega premoženja v bankovcih in težkem kovu. Pred kratkim je bila v Makoru pasja kontumacija in policija je imela strogo povelje, ustreliti vsacega psa, ki bi se pojavil po mestnih cestah. Gajdičeva je imela šestero psov, katere je vse kar najbolje negovala in redila. Kljub vsemu streljanju pa pasja steklina po Makoru vendar še ni ponehala in stražnikom se je ukazalo, iti od hiše do hiše in vstreliti vsacega cucka, ki ga najdejo. Tako se je zgodilo, da je prišel mladi in zali stražnik Emerik Degi tudi v hišo starke Rožice Gajdi, da bi postal strelil njenih šestih psov. Starke pa je znala tako milo prositi, da se je Degiju omehčalo srce kot maslo v vroči omari in kljub prepovedi, je prizanesel pasjemu sekstetu. Šel je, a vrnil se je, vrnil vedno pogostejše, dokler ga ni konečno starka Roža — prosila njegove roke. In on je rekel ves srečen: »Da, Roža!« in šla sta tja, dala se zvezati za vse življenje in danes — že uživata medene tedne...

Milijonska mesta sveta. Danes štejejo po vsem svetu 20 mest, katerih število prebivalstva šteje milijon in še več ljudi. Po vrsti naštega imajo: London 6.700.000, New York 5.700.000, Pariz 4.100.000, Berlin 3.800.000, Chicago 2.600.000, Dunaj 2.100.000, Petrograd 2.000.000, Philadelphia 1.700.000, Buenos Aires 1.600.000, Moskva 1.600.000, Liverpool 1.070.000, Budimpešta 1.100.000 in Hamburg 1.000.000. V Aziji imajo: Tokio 2.250.000, Hankau 1.500.000, Osaka 1.300.000, Kanton 1.200.000, Kalkuta 1.200.000, Peking 1.200.000 in Bombay 1.000.000 prebivalcev. Ker pa se razteza gospodarski vpliv teh mest tudi daleč v njih okolico in, če se vzame periferija teh mest v tem merilu, imajo ta mesta: London 7.500.000, New York 6.900.000, Pariz 4.500.000, Berlin 4.100.000 in Dunaj 2.500.000 prebivalcev.

Drugače pri nas, drugače v Nemčiji. Na glavnem kolodvoru v Hamburgu stoji D-vlak, pripravljen, da odide v Berlin, Drazdane in na Dunaj. Po peronu hodi mlad navadno oblečen mož. Kraljevi pruski konduktar, videč v njem tujca, ga nagovori in mož mu pove, da je bil v Londonu na delu, ter da je pozvan k železniškemu polku v Kornenburg; dostavil je, da ima vožni listek tretjega razreda za osebni vlak do Dunaja in da se boji, da bo kaznovan, če pride prepozno. Konduktarju je vatem pokazal svoje dokumente, na kar mu je rekel konduktar, da ko kliče kralj, je treba se hitro odzvati in mu velel, naj stopi v vagon D-vlaka. Avstrijski rezervist se je peljal v D-vlaku 528 km do Avstrijske meje. Ko je prestopil vlak avstrijska tla, pa se je rezervistu približal avstrijski konduktar, rekoč mu: Ja, moj dragi, Vi imate vožni listek za osebni vlak. Kar so vam dovolili v Nemčiji, tega vam jaz ne morem dovoliti. Tu se ne da nič napraviti... In ubogi avstrijski rezervist je moral ven iz D-vlaka in čakati na osebne.

Ljubljana.

— **Klerikalna laž.** Kakor znano, je občinski svet ljubljanski dovolil 6000 Kron za podporo ljubljanskemu učitelstvu. Proti temu sklepu sta se pa pritožila na deželni odbor klerikalna slamozecca Kregar in Štefe. V to jih je nahujskal kakor se govori, Janko Nepomuk Jeglič. Deželni odbor je, seveda, tej pritožbi ugodil ter iznova dokazal svoje smrtno sovraštvo do učitelstva. Zdal pa lažejo te klerikalne grdobe v »Slovenca« in »Slov. Učitelju«, da so to storili zaradi tega, češ, da je naš list priznal, da bodo deležni te podpore samo liberalni učitelji. To je grda klerikalna laž, ker naš list tega nikdar ni pisal.

— **Obližba v zraku.** — tako se norčuje katehet Čadež v zadnjem »Slov. Učitelju« iz ljubljanskega učitelstva, ker je deželni odbor črtal 6000 Kron v podporo ljubljanskemu učitelstvu. Katehetu Čadežu pove, da zastran teh 6000 K še ni izpregovorjena zadnja beseda.

— **Sramuje se jih.** C. kr. okrajni šolski nadzornik Josip Novak je odložil souredništvo »Slov. Učitelja«, ker ne mara biti sodgovoren za kozle, ki jih preobrača v njem fanatični katehet Čadež.

— **Ne smemo pozabiti,** da urednik »Vrta« in urednik »Dom in Sveta« vedno glasujeta v deželnem

šolskem svetu proti naprednemu učitelstvu.

— **Dekliška osemrazrednica pri Sv. Jakobu v Ljubljani.** Odkar vodita to šolo katehet Čadež in suplenta Maierja, hči nadzornika A. Maierja, vladajo na tej šoli take razmere, da bo treba vanje posvetiti z bengalično lučjo! Ravnateljica Maroutova je na dopustu, sedaj pa miši plešejo! Ko pride čas, bomo povedali take stvari, da se bodo ljudje za glave držali. V Ljubljani bi trebalo javnega shoda, da stariši trpinčeni otrok pridejo do bese! To je že res skandal, kaj se godi v vilajetu na Kranjskem! V interesu vzgoje in morale je, da se takim razmeram napravi konec! Janko Nepomuk Jeglič je tudi še vedno vodja II. mestne šole! Se enkrat: V Ljubljani je treba javnega shoda! Ljudstvo naj govori!

— **Ljubljanska okrajna bolniška blagajna.** S človekom po človeško ravnati, bilo je že nekdanje geslo človekoljubja; tem več pa naj bi se ta izrek vpošteval pri bolnikih, ki v svoji onemoglosti iščejo pomoči in podpore od strani zdravnika kakor blagajne. Nekateri zdravniki, kateri so zaposleni pri tej blagajni pa niso tega mnenja. Ako se takega gospoda kliče domu k ubogi bolni izdelani pari, se mu kratko odreže: »V špetau, kaj boste doma!« Ako pa že dosežeš recept, potem te pa trpina tirajo od enih vrat do drugih, predno dobiš zdravlila. Ako kdo oboli, ga je treba najprej zglasti pri okr. bolniški blagajni. Tam ti narekujejo zdravnika. Ti pa čakaj potem kdaj se vrši ordinacija in da se ti milostno zapiše takole za 30 do 40 vinarjev stoječe zdravlilo. Potem romaj zopet z listom od zdravnika v blagajno. Šele potem smeš v posteljo. Nato pride seveda zelo prijazen kontrolor, ki je nam trpinom posebno v tolažbo, kajti če ne ležiš »habtacht« v postelji, že nisi bolan, in podpora je za oni dan fuč. — Ni pa za vse tako. O da, so častne izjeme. En zdravnik enostavno zapiše, ko te je vlijudo izprašal po tvoji bolezni recept in pojdi po arcnije kamor ti drago, drugi pa ti zapiše 3 do 4 krole draga zdravlila, toda moraš jih kupiti v gotovi lekarni in tudi daj časa boš dobival podporo. — No vederemo kaj bode k temu rekla glavna skupščina! **Bolnik.**

— **Razstava vajenskih del v Ljubljani.** Kakor leta 1904, tako se namerava tudi letos prirediti razstavo vajenskih del v Ljubljani, in sicer prve dni meseca maja. Dobro je nam še v spominu prva razstava, ki je tako sijajno uspela, da je nadkrilila vse do tedaj prirejene razstave po drugih kronovinah. Ne samo udeležba vajencev, marveč tudi naravnost krasna dela, ki so jih razstavili, so nam pričala, da se naši domači fantje za pouk in izobrazbo zelo pristopni. Dati jim je treba le prilike, da se izobrazijo in pokažejo svoja dela. Gotovo je, da so se po teku devetih let razmere precej izboljšale, zlasti ker se je preosnovala nadaljevalna šola po strokah in se upeljal dnevi pouk. Vse to ugodno upliva na obrtni naraščaj kajti brez šolske izobrazbe je tudi napredek pri učenju obrta nemogoč, oziroma zelo otežkočen. — Kakor leta 1904, je tudi letos dala deželna zveza Kranjskih obrtnih zadrug inicijative za prireditve razstave vajenskih del. Zveza je povabila merodajne kroge k skupnemu posvetovanju, katero je imelo ta uspeh, da se je izvolil ožji odbor, ki naj izvrši vse predpriprave in si zagigura od merodajnih korporacij potrebne podpore. Na čelu tega ožjega odbora je tudi to pot stopil c. kr. vladni svetnik in ravnatelj c. kr. obrtne državnice šole g. Ivan Šubic. — Občinski svet ljubljanski, in deželni odbor Kranjski sta dovolila odboru podporo po 400 K, trgovska in obrtna zbornica pa je darovala 200 K. Upati je, da s primernim zneskom prispeva tudi zavod za pospeševanje obrti na Kranjskem in z izdatno podporo c. kr. ministrstvo za javna dela. Ko je bila zagotovljena primerna svota podpora, se je vršilo novo posvetovanje, na katerem se je sestavil širši odbor. V širšem odboru so g. zastopnik c. kr. deželne vlade g. okrajni komisar Ernst Kordin; zastopnik deželnega odbora g. deželni odbornik dr. Zajec; zastopnik mestnega magistrata g. dr. J. Bree; zastopnik trgovske in obrtne zbornice g. Ivan Schrey; zastopnik odbora obrtne nadaljevalne šole g. profesor dr. Pipenbacher; zastopnik zavoda za pospeševanje obrti g. ing. Remeč; zastopnik c. kr. državne obrtne šole g. vladni svetnik Iv. Šubic; zastopnik deželne zveze obrtnih zadrug g. Engelbert Franchetti; voditelj nadaljevalnih šol, g. Jakob Dimnik; g. Levec; g. Cepuder, g. Janko Jeglič, in strokovna učiteljica gđ. Hubmajer; združeni inštrukter c. kr. ministrstva g. dr. Herman Blodek; zastopniki obrtnih zadrug načelniki g. Fr. Jeločnik, g. Mate

Valentič, g. Milko Krapeš, g. Fr. Kukman, g. Friderik Pauer, g. Seletič Stefan, g. Valentin Urbančič, g. Ivan Pust, g. Avgust Bertold, načelnica gospa Ida Škof in odbornik g. Fr. Skafar. Predsednik odbora je Ivan Šubic, podpredsednik Engelbert Franchetti, tajnik Fr. Kukman, blagajnik Fr. Jeločnik. — Vsem obrtnikom in tovarnarjem se pošlje obvestilo o prireditvi razstave in prošnja, da svojim vajencem dovolijo izdelati in razstaviti primerna dela. Razstava bo tudi spojena z risbami, ki so jih vajenci izdelali v obrtni nadaljevalni šoli. — Tako vse kaže, da bo razstava tudi to pot lepo uspela in pričakovati je, da se je vajenci brez izjeme udeležijo in s tem pokažejo svojo pridnost, marljivost in sposobnost.

— **Smrtna kosa.** Včeraj je umrl v Dolskem pri Ljubljani nadučitelj g. Ivan Zupan. Pogreb ranjakega bo v sredo ob 10. dopoldne. Pokojnik je bil v učiteljskih in drugih krogih zelo priljubljen kot vesel in dober družabnik. Zanimal se je posebno za perutinarstvo in je marljivo sodeloval pri zadnji perutinarski razstavi. Umrl je naglo za kapjo. Bodi mu zemljica lahka. Njegovi rodbini naše iskreno sožalje.

— **Slovensko gledališče.** Danes v torek (za abonente par) se na vsestransko željo zadnjič v sezoni ponovi Wagnerjeva velika romantična opera »Večni mornar« s primadono zagrebškega deželnega gledališča gđ. Miro Koroščevo kot gostom v vlogi Sente. Spriči izrednega uspeha njenega nedeljskega gostovanja je tudi za nočjo pričakovati, da bo gledališče razprodano.

— **Imenovanja.** Generalno ravnateljstvo zemljiškodavčnega katastra je imenovalo evidenčnega eleva Fr. Tomana v Ljubljani, evidenčnim elevom geometrom 2. razreda. — Finančno ravnateljstvo v Ljubljani je imenovalo finančne praktikante Železnika, Ramorja in Weiša finančnim asistentom 11. čin. razreda.

— **Iz Bizovika.** V soboto so bili fantje na vasi. Med tem pa je šel Joško Vrbinc kontrolirat, če fantje spijo. Ko jih je kakih dvesto korakov daleč zaslišal, je ustrelil s puško. K sreči ni nobenega zadel. Fantje so odšli v neko gostilno in so se vsedli za mizo. Komaj so dobro sedeli, že se sliši trkanje na vrata. Joško je prišel za njimi in so mu morali odpreti. Ko je bil Joško v hiši, je začel fante zmerjati, da so barabe in špilavci in da naj se spravijo ven, če ne, da bo streljal; ker jo Joško občinski mož in stražnik — tako je rekel — in ima vsakega pravico aretirati. — Mi sicer ne vemo, od kdaj je stražnik, ampak če hoče biti zastoni in streljati mačke in pse — mu tega seveda ne bramo. Se pomisli smo hko, da bomo imeli takega stražnika in mu želimo v tem letu še veliko sreče.

— **Prodajalka Lekanova** pri trdki F. Kollmann nadleguje odjemalce za pristop h klerikalni jugoslovanski strokovni zvezi in razdeljuje knjižice, kakršno vam v prigrbu pošiljam na ogled. Ker mislimo, da ne more taka agitacija koristiti trgovini, nikakor ne moremo pojmiti, kako more g. Kollmann to v svoji trgovini dopustiti. Upamo, da bo de on, ako mu stvar ni bila znana, tako neumestno propagando odpravil, da ne bodo tudi odjemalci, ki so odločno naprednega prepričanja, nadlegovani.

— **Domovina.** Dijaško vzgojevalno društvo »Domovina« v Ljubljani je razdelilo v letošnjem šolskem letu do 31. decembra 7208 obdov in 6318 večerij med revne dijake obbeh slov. gimnazij, realke, učiteljske, obrtne in trgovske šole. Izdatki za to so znašali nad 3550 K. Ker je naklonjenih v letošnjem šolskem letu društvu od sedaj še jako malo podpor, prosimo vse one, ki hočejo pomagati stradalnim slovenskim srednješolcem, da nam naklonijo denarni podpor. Spominjajte se ob vsaki priliki s kakim darom prepotrebne »Domovine«.

— **Umrl so v Ljubljani:** Karmen Marija Vasta Osimič, hči c. kr. davčnega asistenta, 16 mesecev. — Ivan Florjanič, čevljar, 70 let. — Uršula Škof, strežnica, 57 let. — Viktor Fischer, krojač, 31 let. — Terezija Zavrl, žena tovarniškega delavca, 42 let. — Tomaž Kravogel, bivši premogar, 58 let. — Ivan Tomlin, učitar, 77 let. — Ivan Hafner, kočkar, 71 let. — Peter Mesnik, železniški čuvaj, 33 let. — Uršula Zmrzlikar, občinska uboga, 80 let. — Franja Trehar, bivša dninarica, 78 let. — Cecilija Keržič, strežnica, 52 let.

— **Kdor hoče obogateti,** naj čita današnji oglas zastopstva »Česke industrijske banke« za jugoslovansko ozemlje v Ljubljani.

— **Kinematograf »Ideal«.** Spored za torek 21., sredo 22. in četrtek 23. januarja 1913. 1. V angleški farmi. (Potovalni film.) 2. Originalna pahljača. (Humoristično.) 3. Žurnal Eadé. (Kinematografska poročila.

Najnovejši dogodiljaji, šport, moda itd.) 4. Razvajani samec. (Velekolnično.) 5. Kepa in njen prijatelj. (Zanimiva indijanska drama.) — 6. Prva ljubezen. (Krasna amer. veseloigra.) 7. I. dejanje: Velika senzacija ali cirkuško življenje. (Najboljši vseh dosedanjih dram Nordiskfilm Co.) 8. II. dejanje. Samo zvečer. — 9. komična učinkovitost z Lehmanom.

Trst.

Vlom v Barkovljah pri Trstu. Trije tatovi (Evgen Černigoj, Ivan Klun in Kristjan Graton) so nameravali izprazniti blagajno trgovca Ivana Černigoj v Barkovljah, a se jim to ni posrečilo, dasiravno je bilo popolno, ko so vlomili v trgovino, nahajajočo se v Barkovljah št. 357. Neki redar, ki se je nahajal na poti proti domu, jih je namreč zapazil, kako so se tiho plazili proti trgovini. Ker so se mu zdeli ti ljudje sumljivi, se je takoj podal na inšpektorat po pomoč. Med tem časom pa so tatovi vlomili v trgovino ter začeli vrtati blagajno, v kateri je bilo — kakor smo poizvedeli — okoli 6000 kron vrednosti. A predno so prišli do zaklada, ki so hrepeneli po njem, so zaslišali stopinje redarjev, ki so se jim približevali. In eden izmed tatov se je kar postavil s samokresom v bran; ustrelil je trikrat na redarje, toda k sreči ni zadel nobenega. Redarji so seveda odgovarjali s strelji v zrak. Tatovi so se jim morali udati, se pustiti ukleniti, narkar so romali, kamor spadajo taki ljudje.

Interesanten dogodek. Ko grem s svojim prijateljem, v petek okoli 11. zvečer, po ulici sv. Marka proti domu, zaslišim kar naenkrat veliki krik. Šla sva naproti onemu kraju, odkoder je krik prihajal. Ustavila sva se pred neko gostilno. Krik je postajal vedno glasnejši. Naenkrat se odpro vrata in najprvo sva opazila neki klobuk — moški seveda — ki je priromal iz gostilne in se ustavil v cestni luži. Zatem pa je bil prizor še zanimivejši. Dva moška sta se ustavila na pragu gostilne; oni, ki je bil videti močnejši, je držal slabšega za vrat ter ga končno potisnil iz gostilne, da se je zadel z glavbo ob cesto. Pa še ni bil konec. Revček se je dvignil, skočil nazaj proti gostilni in zopet se je začelo kľofutanje. Žena od krepčicega ga je imela tudi precej pod kapo in se je torej tudi ona začela pretepati. Razvil se je zunaj na cesti interesanten ples. Kľofuta za kľofuto je padala, kri pa je tekla kar curkoma. Vsi trije so imeli že rudeče obraze — od krvi namreč — ko se je nabralo okoli njih vse polno ljudstva. Nekateri so gledali ta prizor s strahom v srcu, zopet drugi pa so bili veseli, zadovoljni, ker kaj takega se vendar ne vidi vsak dan. Ni dolgo trajalo, pa je prišel policaj: »Aretirajte tega lumpa, ki je napadel mene in mojo ženo!« Policaj pa je bil še precej prebrisan, pa je kar vse tri aretirali. Romati so morali torej vsi trije v luknjo. Na vsak način je bil ta dogodek interesanten.

Še nekaj o nesreči na parniku »Sebenico«. Poročali smo že v »Dnevnu«, kaka nesreča se je dogodila na parniku »Sebenico« vsled eksplozije. Rekli smo, da je eden pomorščak izgubil svoje življenje in dva, da sta smrtno ranjena. Danes pa poročamo, da je baše še eno žrtev povzročila ta eksplozija. Pogreša se namreč kriminalar Maier, ki se je tudi nahajal na parniku — kakor pripovedujejo — ko se je izvršila eksplozija. Bržkone ga je vrglo v morje, ker ni ne duha ne sluha o njem. Ladjo tudi preiskujejo in sicer od spodaj, na dnu, ker se boje, da je poškodovana na kakem nevarnem kraju, kar bi povzročilo, da bi se potopila.

C. kr. redarstveno namestništvo v Trstu. Piše se nam iz Trsta: Vaš cenjeni list je že veliko pisal o čudnem postopanju uradnikov na c. kr. redarstvenem ravnateljstvu v Trstu. Ne vemo, ali je ravnatelj gluhi, ali pa se sploh ne briga za nobeno stvar. Bržkone, da bo največ kriva tem brezbržnost c. kr. redarstvenega ravnatelja, ki vkljub opominu noče napraviti konca tem skandaloznim razmeram. Pred nekaj dnevi sem imel opravke na redarstvenem ravnateljstvu. Ko pridem v pritličje, vidim na desni strani napis v treh jezikih: v italijanskem, nemškem in slovenskem. Niti na misel mi ni prišlo, da bi gospodje uradniki ne znali slovenskega jezika. A motil sem se s svojo sodbo. Ko stopim v urad, zagledam uradnika, precej rejeneja in mladega — moral je imeti kakih 30 let. Vprašam ga po slovensko. In nahuilil me je prav po svinjsko, da on ne govori slovensko, ampak samo italijansko in nemško. Protestiral sem proti temu, toda kmalu bi se mi pripetile radi tega neprijetne stvari. Začel mi je groziti. Seveda sem storil proti temu človeku potrebne korake. Sedaj pa vprašam,

marj tapredznost ni največje zapostavljanje našega naroda, mar ni! to kršitev drž. temeljnih zakonov! C. kr. redarstveni ravnatelj, zbudite se iz spanja!

Hotela je izvršiti samomor. V petek ponoči je hotela skočiti iz okna svojega stanovanja, ki se nahaja v tretjem nadstropju, 26letna Frančiška Milutič. Stopila je na okno. Ljudje, stanujoči v istem stanovanju, so jo zagledali pravočasno, skočili hitro k oknu in jo potegnili nazaj. Hotela si je vzeti življenje radi tega, ker je oslepela na obeh očesih. Ko so jo rešili, je rekla, da se hoče usmrtiti na vsak način, ker ne mara več živeti v takem žalostnem položaju. Ker je poleg tega tudi precej nenormalna, so jo izročili Trevesu.

Prosveta.

Jugoslovansko vprašanje. Spisal Vladimir Knaflič. Založil L. Schwen-tner. Cena broš. 1.80 K, po pošti 1.90 K. Ravnokar je izšla ta knjiga, ki vsestransko pojasnuje važno jugoslovansko vprašanje. Knjiga ima lično zunanost, v nji je mnogo lepega. Z vsem pa se vsi ne bodo strinjali in bodo nekateri stavki glede trializma, panslavizma itd. budili pomisleke. Ob priliki bomo skušali na ta vprašanja odgovoriti. Kljub temu ima knjiga oddelke, ki bodo stalne vrednosti, posebno gospodarsko poglavje je dobro in pazno obdelano. Jugoslovansko vprašanje je sedaj tako važno, da se suče svetovna politika okoli njega. Za nas pa je še posebnega pomena, saj se z njim odločuje tudi naša usoda. Zato pa je treba, da to vprašanje vsestransko spoznamo in priporočamo to novo publikacijo.

O najvažnejših političnih in socialnih strankah in strujah ali kratak uvod v praktično politiko. Govorili smo že o tej knjigi, ki jo je napisal bivši urednik »Nar. Dnevnika«. Knjiga stane K 2.50 in se dobiva pri Vek. Spindlerju v Celju. Knjiga je tako važna za nas, da nanjo zopet opozarjamo. Vsak najde v nji mnogo važnega. Širite jo med narod!

»Slovana«, mesečnik za književnost, umetnost in prosveto. — Najnovejša številka »Slovana«, ki je pravkar izšla, se odlikuje po svojih ilustracijah; umetniški visoke vrednosti sta proizvoda Račkega »Licemerici« (hinavci) in »Pred vrati smrti«; aktualne pa so vse ostale slike, ki nam prikazujejo zgodovinske znamenite kraje Kosovega polja, tako cerkev Gračanico, kjer je nekdanji pošlavl car Lazar in visoke Dečane, ki o njih poje črnogorski kralj Nikita itd. Po humorističnem tonu se odlikuje obsežna pesnitev nadarjenega Andreja Labuda »Ples pri Jajcu«. »Listek« izpolnjuje celo polo ter obsega obširne ocene slovenskih in hrvatskih literarnih del.

Umor v Šiški.

Kot smo že v soboto poročali, naredil je alkohol na stašen način konec žalostnemu rodbinskemu življenju zakoncev Sevkčev. Že takrat smo rekli, da se je nesrečna Sevkčeva udajala pijančevanju sebi, prav posebno pa še svojemu možu v škodo. Kot zvezo še nadalje, je tudi imenovanega jutra bila v položaju nerazsodnosti, in če sklepamo po raznih okoliščinah, tudi že predhodno dan. Ko je namreč Sevkčev prišel ono noč domu, mu žena na vse prigovarjanje

ni hotela odpreti,

pač pa je jadikovala vpila nad možem, ki je stal pred vrati: »Tacega pijanca ne maram in tudi ne pustim v stanovanje. Če hoče spati, pojdi v klet, tam sem ti postavila posteljo.« Sele čez par minut se je dala od moža, ki je še zmirom zunaj stal, čakal in prigovarjal, pregovoriti, da je obrnila ključ in pustila Sevkčeva v stanovanje, koder se je še nekaj časa hotela prerekati, kar Sevkču pa ni — radi nočne ure — ugajalo, narkar je potihnila. Sele po preteku kake pol ure se je slišalo, kot bi nekaj težkega

padlo po tleh.

Ker pa ni bilo slišati nikakega glasu in nikakega daljnjega ropota, se za to tudi nihče ni zmenil več in po hiši je nastal mir. Ta pa tudi tokrat ni trajal dolgo, kajti naenkrat so slišali sostanovalci Sevkčeva obupno klicati: »Pomagajte, pomagajte! Mrtva je, mrtva je!« Ljudje so vsi zbegani prihiteli in našli Sevkčevovo res ležati mrtvo na tleh. Sevkčev sam pa je hiel na orožniško postajo. Ko je danes sodnijska zdravniška komisija preiskala mrtvo, se je našlo, da je krivdo/smrti iskati jedino le v pogubnem uživanju alkohola. Sevkčeva namreč ni imela niti jedne poškodbe, pač pa v uših kri katere jo je bila tudi najbrže zalila. S tem je torej jasno dokazano, da je Sevkčev

Kupujte in naročajte „DAN“!

čisto nedolžen in, da o kakem umoru kot se je govorilo, ni govora!

Ko so hoteli naslednjega dne ljudje v klet, iso res našli — poslano. Al kako. Par kocev za ležišče, pernico in namestu zglavnika

čisto navaden hlođ,

poleg katerega je bila ura budilka. Veseli nas, kakor tudi vso ostalo javnost, da je s tem dognano, da je le nesrečen slučaj imel pri vsem glavno ulogo, ter tako rešil moža značaja, bridkih ur.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

TURKI Vendarle poraženi pred Dardanelami.

Carigrad, 20. januarja. Polagoma prihajajo na dan podrobna poročila o sobot. pomorski bitki med grškim in turškim brodovjem pred Dardanelami. Turki danes sami priznava, da so bili poraženi in da bi bili zgubljeni, ako se ne bi v zadnjem trenutku umaknili nazaj v Dardanele. Po poročilih turškega mornariškega ministrstva sta bili v bitki oklopnici »Halredim Barbarosa« in »Torgut Reis« tako zelo poškodovani od grških krogelj, da sta nesposobni za nadaljni boj. Nevarno je bila poškodovana tudi oklopna križarka »Asras I Teofil«.

KABINET BRIAND.

Pariz, 20. januarja. Dosedanji justični minister v kabinetu Poincare, je sprejel sestavo novega kabineta, katero mu je poveril Fallieres.

TURKI POSTAJAJO PONIŽNI.

Carigrad, 20. januarja. Carigradski časopisi previdno pripravljajo ljudstvo na ugoden turški odgovor na kolektivno noto velevlasti. Listi naglašajo, da je treba vspricho sedanje nevarne situacije velike previdnosti in treznosti. Na Turčiji leži velika odgovornost, vsled česar mora vlada ukreniti vse, da odvrne od sebe sum, da hoče povzročiti nadaljevanje vojne.

NEMČIJA ZA TURČIJO. BOLGARSKA IN RUMUNIJA.

Bukarešt, 20. januarja. Listi poročajo, da je nemški poslanik na zadnji seji posl. konference v Londonu izjavil, da se Nemčija le pod tem pogojem pridruži kolektivni noti,

ako se Bolgarska zaveže, da bo vpoštevala zahteve Rumunije. Pod vtisom izjave nemškega poslanika so se nato bolgarsko-rumunska pogajanja, ki so bila že prekinjena, zopet pričela in je Bolgarska v principu izjavila, da se hoče v glavnem ozirati na rumunske zahteve.

EGEJSKI OTOKI IN GRŠKA.

Atene, 20. januarja. »Agence Aithenes« javlja: Zastopniki onih Egejskih otokov, katere je za časa tripartitanske vojne zasedla Italija, so imeli skupščino, na kateri so sklenili poslati aniočekemu zunanemu ministru Greyju spomenico, v kateri zahtevajo priklopitev imenovanih otokov k Grški. Enako spomenico predlože Greyju tudi zastopniki onih otokov, katere je zasedla Grška v sedanji balkanski vojni.

POLJSKO - RUSINSKA POGAJANJA ZOPET RAZBITA.

Dunaj, 20. januarja. Poljsko-rusinska pogajanja glede rusinskega vseučilišča so zopet razbita. Na današnji seji so po dolgi debati Rusini soglasno odklonili vse vladne posredovalne predloge. V parlamentarnih krogih se boje, da bodo Rusini zopet pričeli v zbornici z obstrukcijo.

SRBSKI KORDON DO SOLUNA.

Belgrad, 20. januarja. »Tribuna« poroča iz zanesljivih virov, da sta Bolgarska in Grška v principu pripravljene privoliti v srbski teritorialni kordon do Soluna med bolgarskim in grškim ozemljem

KONFERENCA POLITIČNIH VODITELJEV V BELGRADU.

Belgrad, 20. januarja. Vlada namerava v kratkem sklicati konferenco, katere se bodo udeležili vsi odličnejši politiki političnih strank. Na konferenci bo vlada poročala o politični situaciji in srbskih teritorialnih zahtevah. Podala bo tudi daljši referat o srbsko-bulgarski zvezi i ednošajih Srbije z ostalimi državami balkanske zveze.

SITUACIJA V LONDONU.

London, 20. januarja. »Reuter Bureau« poroča, da je bolgarski ministrski predsednik Gešov sporočil bolgarskim delegatom v Londonu, da lahko takoj telegrafično obvestijo generalissima Savova, naj prične z nadaljevanjem vojne.

Odgovorni urednik Radivoj Korene. Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pismenim vprašanjem je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglaših ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znamkah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Prodajam dve mali hiši po jako nizki ceni. Pod Rožnikom 267.

Prodajalniška oprava se prav ceno prodaj. Ogleđa se lahko tekom treh dni pri gospej Češarkovi v Šelenburgovi ulici 1.

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine

H. SUTTNER
Ljubljana, Mestni trg 25.

Lastna protokolirana tovarna ur v Svici.

Tovarniška znamka

„I K O“

Cenik zastoj in poštnine prosto.

Radi inventure

prodajam vso zimsko zalogo kostumov, mantljev, paletojev, jopic, bluz, raglanov, oblek, klobukov in vse drugo blago 50% pod lastno ceno.

„Angleško skladišče oblek“

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Za veselice!

Velika izbira najcenejših raznih krink, kap, klobučkov in drugih pokrival, girland, koriandoli, serpentini in drugih reči. Vse te predmete dajem društvom v komisijsko prodajo, to je, kar se ne razpeča sprejemem po veselici nazaj.

Isto velja za vsa zunanja naročila.

FR. IGLIČ, Ljubljana,

Mestni trg šte. 11-12.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem prežalostno vest, da je naš ljubljani in nepozabni dobri soprog in oče, gospod

Ivan Zupan

nadučitelj

v pondeljek dne 20. januarja 1913 ob 8. uri zjutraj po kratki in mučni bolezni, previden s svetotajstvi, v starosti 45 let nenadoma umrl.

Pogreb predragega rajnika pojde v sredo dne 22. januarja 1913 zjutraj ob 10. uri iz hiše žalosti v Dolskem na domače pokopališče. Svete maše zadušnice se bodo brale v domači farni cerkvi. Pokojnika priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.

V Dolskem, dne 20. januarja 1913.

Ivan in Oto,
sina.

Pavla Zupan,
soproga.

Danica in Olga,
hčeri.

Samo mi prodajamo **turške srečke**

Clou!! 3 srbske državne srečke iz leta 1888

na mesečne obroke po -- 3 krone --! — Glavni dobitki 100.000, 75.000 in 20.000 frankov.

Različne skupine srečk v vsaki poljubni kombinaciji pod najkulantnejšimi pogoji. — Zahtevajte prospekte!

Zastopstvo „Češke industrijske banke v Ljubljani“.

na mesečne obroke po 475!!! Vsaka srečka mora zadeti vsaj čistih 240 frankov. Imajo 6 žrebanj vsako leto in igrajo še do leta 1974. — Glavni dobiček po 400.000 in 200.000 frankov! — Prihodnje žrebanje dne 1. februarja 1913.

Učiteljska tiskarna

: Ljubljana, Franciškanska ulica št. 6 :

se priporoča slavnemu občinstvu za izvršitev vsakovrstnih tiskovin. Vsled najmodernejše uredbe izvršuje naročila najokusnejše in v najkrajšem času. — V zalogi in razprodaji ima najnovejše izborne mladinske spise, kakor tudi vse šolske, županijske in druge tiskovine.

Litografija.

Cene najnižje!

Notni stavek.